

Закључци Пленума Савеза друштава пољопривредних инжењера и техничара Југославије

Проширени Пленум Савеза друштава пољопривредних инжењера и техничара Југославије који је одржан 24 и 25 октобра 1958 године у Београду расправљао је, поред осталог, и:

о организационим питањима друштава и подружница;

— о томе, како друштва и подружнице, као и пољопривредни стручњаци у оквиру истих делују на спровођењу политике на селу и стварању социјалистичких односа на селу;

— о улози и месту агронома у задрузи и;

— о питањима стручног испита.

После опсежне дискусије на овом пленуму су, по предњим питањима, усвојени следећи

ЗАКЉУЧЦИ

I

— Анализа рада и дискусија су показали да су се агрономи, преко своје стручне организације, активно укључили у извршење задатака постављених резолуцијом о перспективном развоју пољопривреде и задругарства Савезне народне скупштине и програмом Савеза комуниста Југославије и тиме постали главни носиоци модернизације пољопривредне производње у ФНРЈ.

— Усвајајући одлуке првог Конгреса Савеза друштава пољопривредних инжењера и техничара ФНРЈ, Савез друштава је, преко својих организација и чланова, у

текућем периоду спроводио у живот све задатке постављене у резолуцији Конгреса. У спровођењу ових задатака Савез друштава, друштва и подружнице су, у целини узевши, активно сарађивали и са свима осталима друштвено-политичким организацијама, како на нивоу федерације тако и у републикама, срезовима и комунама.

— С обзиром на наш друштвени развој у којем комуне и срезови имају и добијају посебну улогу, то се и главна активност у раду нашег Савеза првенствено одвијала на нивоу комуне и среза. Ова активност се одвијала преко разних форми рада као што су, на пример: организација одржавања семинара и курсева, организација и извођење екскурзија, организовање изложби, учешће у изради перспективних програма, учешће на изради разних анализа, рад на акционим програмима, учешће и извођење разних стручних акција у комуни и срезу, рад на јачању и развијању кооперације са индивидуалним произвођачима, активно учешће у свим такмичењима у борби за постизање високих приноса итд.

У циљу даљег побољшања рада друштава, намеће се потреба да се реше следећа питања:

а) Да се у свим републикама реши проблем организације друштва на нивоу среза и комуне. У том циљу предлажемо да се на нивоу комуне формира основна организација друштва, у форми подружнице, а на нивоу среза-друштво. С обзиром на неравномерност броја

пољопривредних стручњака у комунама подружница се може основати за већи број комуна. На нивоу републике предлаже се формирање Савеза друштава, на нивоу ФНРЈ — Савез пољопривредних инжењера и техничара ФНРЈ. Напомиње се, да овај предлог треба претходно продискутовати са Савезом друштава инжењера и техничара Југославије.

б) Пошто је констатовано да је извршен број пољопривредних стручњака ван наше организације, то се намеће као непосредан задатак да се од стране организација на терену приступи укључивању свих пољопривредних стручњака у организацију.

ц) С обзиром да финансиско стање подружница није у потпуности сређено, то се, ради активирања рада садашњих подружница, ставља у задатак овим организацијама да ово питање среде до своје годишње скупштине и на скупштини подружнице иступе са потпуно сређеним финансиским стањем.

II

— У циљу решавања разних питања и проблема друштвено-економског преображаја села, а нарочито питања економске спреге између задруга и пољопривредних произвођача, наше организације и њени чланови треба у своме раду да и даље одржавају што тешњу сарадњу са друштвено-политичким организацијама, народним одборима, организацијама СК и ССРН, синдикатима, радничким и народним универзитетима, секцијама младих задругара, секцијама жена, клубовима напредних задругара и народном техником.

— Исто тако наше организације и њени чланови треба да остваре у свом раду најтешњу сарадњу и са другим стручно-друштвеним организацијама и научним установама, стручним школама и факултетима у циљу решавања стручних, техничко-економских и других проблема у аграрној производњи, а која су од заједничког интереса и која се само у сарадњи могу решавати. Поред осталог, нарочито пажњу посветити изради наставних планова и програма

факултета и средњих стручних школа у циљу стварања физиониције стручњака каквог тражи наш друштвени развој на селу и модерна пољопривредна пракса.

— Посебну пажњу треба посветити стручном уздизању пољопривредних радника и ширем образовању пољопривредних произвођача. Јер само стручно образовани произвођачи могу рационално да користе модерна техничка средства за производњу и да постижу већу продуктивност рада.

— Модернизација пољопривредне производње не претставља само вођење одговарајућих стручних мера, него је у том процесу од огромног значаја и економика те производње. Зато наше организације овом питању у своме раду треба да поклоне пуну пажњу. Посебно у своме раду наше организације треба да помогну социјалистичким пољопривредним газдинствима на што правилнијем увођењу система награђивања по јединици производа као и даљем његовом усавршавању.

— Важан задатак наших организација претставља ангажовање и мобилизација чланова у решавању разних проблема око израде планова и акционих програма развика пољопривреде и у извршавању тих програма.

— Наше организације треба да активирају своје чланове да шире, него досада, прате и да се ангажују као сарадници стручних листова, дневне штампе и других публикација и да их користе у свом раду ради што ширег личног упознавања и упознавања пољопривредних произвођача са већ постигнутим резултатима и успесима које су досада дале примењене економско-техничке мере у пољопривредној производњи.

— Организовати широк рад за помоћ младим кадровима у производњи на стицању и проширавању њиховог стручног знања. Поред чисто стручне, код млађих кадрова треба развити и проширити друштвено-политичку наобразбу и укључити их у рад Социјалистичког савеза и других друштвено-политичких организација.

III

Све је већи број пољопривредних стручњака у задругама и постоје сви услови да тај број перманентно расте. Пољопривредне задруге постају најважнији фактор организоване модерне пољопривредне производње и стварања социјалистичких односа на селу — кроз развијање кооперативних односа. Таква производња тражи велика материјална средства, високо стручно знање и организационе способности, које мора да има руководилац задруге да би могао правилно организовати нову производњу и стварати приносе који ће омогућити висок рентабилитет уложених материјалних средстава. Ради тога се треба упорно борити да се на челу задруга налазе школовани и политички уздигнути људи (агрономи, економисти и сл.), који ће се увек и у свакој ситуацији моћи лакше, брже и правилније поставити, како у односу на текуће послове задруге — производњу, откуп, промет и др., тако и у односу на политичку линију преображаја пољопривреде и стварања нових — социјалистичких односа на нашем селу.

У вези са овим, место агронома у задрузи је веома важно, без обзира да ли се он налази на челу задруге, као управник, или не. Његово место се не може административно одређивати, али ће његов положај у задрузи бити утолико јачи уколико је стручно оспособљенији. У том правцу требамо се борити за хитно организовање пољопривредне службе која ће објединити рад стручњака из научних установа и праксе и која ће теренске стручњаке наоружавати најновијим производним решењима, да они не буду изоловане јединке препуштене саме себи и својој сналажљивости.

— што је задруга боље осигурана потребним материјалним средствима за производњу (машине, ђубрива, семе, кредити итд.).

— Пољопривредни стручњак у задрузи мора бити самосталан у организацији и извођењу савремене пољопривредне производње — у оквиру стручних решења и саве-

та надлежне пољопривредне службе и закључака управног одбора задруге.

— Стручњаци у задрузи морају бити економски заинтересирани за успех задружних акција и остварење високе производње и због тога треба да буду плаћени сразмерно постигнутим успјесима.

— Агрономима у задрузи, у њиховом раду на организацији модерне пољопривредне производње и ломљењу свих застарелих схватања треба да пружи пуну моралну и материјалну помоћ све друштвене организације.

— Да би предње задатке правилно извршили, агрономи се морају позабавити озбиљно економиком производње, настојећи да постигну високе, сигурне и економски оправдане приносе постижући максимално могући рентабилитет уложених материјалних средстава.

IV

Обзиром да је Законом о јавним службеницима као и Законом о радним односима, предвиђено обавезно полагање стручног испита, неопходно је потребно да се законске одредбе спроведу у живот и примене на све пољопривредне стручњаке — службенике, како би се на тај начин омогућило њихово даље стручно оспособљавање као и њихово даље напредовање у служби. Ово је потребно утолико пре што је досадашња пракса показала да се постојеће законске одредбе у довољној мјери не примјењују.

— Пленум сматра да је потребно што пре донети правилник о спровођењу у живот ових законских одредаба, тј. правилник о полагању стручног испита пољопривредних службеника (пољопривредних инжењера и пољопривредних техничара). Поред осталог, овим правилником би требало нарочито обухватити и детаљно разрадити следеће:

1) Да су пољопривредни инжењери и техничари — приправници, обавезни пријавити полагање стручног испита одмах из навршеног приправничког стажа (чл.

167 став 2 Закона о јавним службеницима).

2) Да су дужни стручни испит да положе у законски предвиђеном року (чл. 168 став 2), али да им се у изузетним случајевима, ако испит не положи у року од две године по истеку приправничког стажа, овај рок може продужити највише до две године (чл. 170) но с тим да у том периоду они не могу бити ни на каквим руководећим мјестима.

3) Пошто ће се стручни испит полагати пред комисијом надлежног Државног секретаријата за послове пољопривреде, односно републике, то би ова комисија требало да буде стална тј. да се састоји од сталног председника комисије и чланова, односно њихових заменика, који се мењају према школској спреми кандидата (агрономи и техничари) или према специјалностима које кандидати полажу.

4) За полагање стручног испита треба у правилнику предвидети — одредити главне стручне групе, те у том циљу Пленум предлаже да то буду следеће групе: ратарска, сточарска, воћарско-виноградарска и пољопривредно-економска група.

Свака од поменутих испитних група треба програмски обухватити материјал најсроднијих предмета, подразумевајући ту и уношење одговарајућих делова из механизације, заштите биља и пољопривредне економије, који сачињавају органску целину са главним предметом дотичне групе.

Програм за инжењера пољопривреде треба да буде на нивоу факултетске наставе, а за пољопривредне техничаре на нивоу средњошколске спреме.

5) Стручни испити из сваке од напред наведених група треба да се састоји из три дела:

а) израде и одбране писменог дела испита (домаћег писменог рада — теме). Овај рад кандидат обра-

ђује 3—6 месеци и то на основу пријављене и одобрене теме од стране испитне комисије. Уз сваку пријављену тему, кандидат ће предложити и одговарајуће тезе за обраду дотичних тема;

б) практичног дела испита који би кандидат полагао на неком пољопривредном објекту. Обзиром на тешкоће које би се указивале код избора одговарајућег објекта и полагања практичног испита на тим објектима — пред републичком комисијом, практични део испита могао би се полагати и пред посебним — среским комисијама и то пред одлазак кандидата на полагање осталог дела испита пред републичком комисијом;

ц) усменог дела испита, који се састоји из пропитивања које треба да буду уско повезано са израђеним домаћим радом, уз проверавање знања из државног и привредног законодавства.

Правилником треба предвидети да све оно што је напред изнето и што је предвиђено Законом о јавним службеницима — да се све то има примењивати и на пољопривредне стручњаке у привредним организацијама, а сходно и чл. 158 и 410 Закона о радним односима.

6) Овим правилником би такође требало обухватити и посебно разрадити питања полагања стручног испита за пољопривредне стручњаке који раде у пољопривредним школама; пољопривредним станицама, институтима, заводима и др. научно-истраживачким установама, а према специјалности самих установа. Овде се у првом реду мисли на евентуалну измену или допуну самог програма у вези са предложеним главним групама за полагање стручног испита.

7) Друштва и подружнице треба да организују пружање помоћи својим члановима у вези са припремама и полагањем стручног испита.